

**Περιφέρεια Αττικής
Αυτοτελής Δ/νση
Πολιτικής Προστασίας**

**Προδιαγραφές Χώρων καταφυγής και καταυλισμού πληγέντων από
καταστροφικό σεισμό**

A. Χώροι Καταφυγής

Ως χώροι καταφυγής (ή συγκέντρωσης ή συνάθροισης) θεωρούνται ανοιχτοί ελεύθεροι χώροι μέσα στην πόλη που αποσκοπούν στην ασφαλή εκτόνωση του πληθυσμού, που εκδηλώνεται ως πρώτη αντίδραση σε ένα σεισμικό γεγονός.

B. Χώροι για τη Στέγαση των Πληγέντων

Η στεγαστική αποκατάσταση των σεισμοπλήκτων διακρίνεται στην άμεση, την προσωρινή και την μόνιμη στέγαση.

Οι χώροι καταφυγής δύναται να χρησιμοποιηθούν και ως χώροι άμεσης στέγασης (πχ με σκηνές, τροχόσπιτα ή πλοία), με διάρκεια παραμονής έως λίγων ημερών (περίπου δύο), δηλαδή μέχρι την επάνοδο των πληγέντων στις κατοικίες τους ή την μετεγκατάστασή τους σε χώρους προσωρινής στέγασης (πχ σε οργανωμένους χώρους καταυλισμού με μεταφερόμενους οικίσκους) και εφόσον πληρούν τις απαιτούμενες προδιαγραφές.

Οι χώροι καταφυγής αξιολογούνται και για την καταλληλότητά τους ως χώροι προσωρινής στέγασης (καταυλισμού).

Ο χρόνος παραμονής στους χώρους καταυλισμού καλύπτει το διάστημα έως τους πρώτους 3 μήνες. Κάτω από ιδιαίτερες προϋποθέσεις μπορεί να παραταθεί έως και 9 μήνες (μέχρι την αποκατάσταση των κατεστραμμένων κατοικιών και άλλων κτιρίων, δηλαδή τη μόνιμη στέγαση των πληγέντων).

Χρήση των χώρων σε κανονικές συνθήκες

- Περιοχές αστικού πρασίνου (άλση, πλατείες, πάρκα, παιδικές χαρές)
- Περιοχές περιαστικού πρασίνου
- Δασική ή αγροτική γη.
- Κενά οικόπεδα ή άλλοι αδόμητοι κοινόχρηστοι χώροι
- Ανοιχτές αθλητικές εγκαταστάσεις (γήπεδα, γυμναστήρια κλπ)
- Προαύλια εκκλησιών και γενικότερα Περιβάλλοντες ασκεπείς χώροι κοινοχρήστων ή κοινωφελών εγκαταστάσεων (πχ αύλειοι χώροι εκκλησιών, ανοικτά θέατρα και χώροι πολιτιστικών εκδηλώσεων και ψυχαγωγίας κλπ.)
- Ξενοδοχειακές μονάδες (μόνο καταυλισμού και σε περίπτωση μειωμένου σεισμικού κινδύνου)

Θέση των χώρων

- Εσωτερικά στον αστικό ιστό όπου η πρόσβαση γίνεται από το πεζοδρομιακό δίκτυο εκκένωσης και είναι γρήγορη.
- Περιφερειακά εκτός αστικού ιστού για πρόσβαση και παραμονή είτε με τα πόδια είτε με το αυτοκίνητο μέσω του οδικού δικτύου εκκένωσης.

Κριτήρια Επιλογής

- **Διοικητική Μέριμνα πληγέντων:** Οι επιλεγμένοι χώροι θα πρέπει να προσεγγίζονται εύκολα από τα συνεργεία των Δήμων ή άλλων υπηρεσιών εάν παραστεί ανάγκη για ιατροφαρμακευτική βοήθεια, διανομή τροφίμων, νερού και άλλων ειδών πρώτης ανάγκης, ψυχολογικής υποστήριξης ακόμη και να ενημερώσουν – πληροφορήσουν τους πολίτες, κλπ.
- **Περιαστικοί χώροι:** Οι περιαστικοί χώροι θα χρησιμοποιηθούν από όσους ο σεισμός βρίσκει μέσα στα αυτοκίνητα και πιθανό να μην μπορούν να προσεγγίσουν τους ανοιχτούς χώρους που βρίσκονται κοντά στις οικίες τους ή αυτούς που δεν είναι πρόθυμοι να εγκαταλείψουν τα αυτοκίνητά τους.
- **Κρίσιμες υπηρεσίες:** Να αποφεύγονται σημεία υπερσυγκέντρωσης δραστηριοτήτων κατά την έκτακτη περίοδο (σταθμοί Α΄ Βοηθειών, επιχειρησιακά – συντονιστικά κέντρα όπως π.χ. Δημαρχεία, δρόμοι που προγραμματίζεται ή αναμένεται να δεχθούν κυκλοφορία εκκένωσης ή οχήματα έκτακτης ανάγκης, κλπ.) και ζωτικά για τη διεξαγωγή άλλων κρίσιμων λειτουργιών μετασεισμικών ή μη (δρόμοι, υπηρεσίες κλπ.)
- **Επάρκεια χώρων** για το σύνολο του πληθυσμού της πόλης με δυναμικότητα 2τμ/άτομο.
- **Συμβατότητα σχεδιασμού:** Σχολικές μονάδες και προνοιακά ιδρύματα καταρτίζουν τα δικά τους σχέδια εκκένωσης και κύρια επιλογή χώρου καταφυγής συνήθως αποτελούν τα προαύλια των κτηρίων που στεγάζονται. Ο σχεδιασμός των ΟΤΑ Α΄ για τους χώρους καταφυγής θα πρέπει να λαμβάνει υπ' όψη τα ανωτέρω σχέδια ώστε να μην επιλέγονται οι ίδιοι χώροι με αποτέλεσμα προβλήματα στην επάρκεια του χώρου, δυσκολία στην επιτήρηση και προσφοράς βοήθειας σε μαθητές ή άλλες ευπαθείς ομάδες πληθυσμού καθώς και να λαμβάνεται υπ' όψη το γεγονός ότι οι ανωτέρω χώροι θα πρέπει μετασεισμικά να συνεχίσουν τη λειτουργία τους.
- **Μέγιστη απόσταση:** Η διαδρομή μετάβασης να μην υπερβαίνει τα 300- 400 μέτρα προς τους χώρους καταφυγής και τα 5 χλμ. προς τους χώρους καταυλισμού.
- **Προσβασιμότητα:** Ασφαλής μετακίνηση μέσω του πεζοδρομιακού δικτύου έκτακτης ανάγκης ή του οδικού δικτύου (για περιαστικούς χώρους, μετακινήσεις ΑΜΕΑ κτλ)
- **Προσπέλαση:** Δεν πρέπει να επιλέγονται ως χώροι καταφυγής φυλασσόμενοι ή ασφαλιζόμενοι χώροι λόγω αδυναμίας άμεσης και ελεύθερης προσπέλασης τις κρίσιμες ώρες καθώς και για λόγους προσβασιμότητας ευαίσθητων ομάδων πληθυσμού κλπ.

- **Ιδιοκτησιακό Καθεστώς:** Κατά προτίμηση ελεύθεροι χώροι ή χώροι ελεγχόμενοι από δημόσιους φορείς. Αν κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό συνιστάται η κατάρτιση μνημονίων συνεργασίας ή η συντήρηση των χώρων αυτών να ανήκει σε φορείς που έχουν την αρμοδιότητα, τις οικονομικές δυνατότητες αλλά και το συμφέρον να εγκαταστήσουν τις απαιτούμενες σε έκτακτη ανάγκη υποδομές.

Να ληφθεί υπ' όψη πως οι χώροι καταυλισμού διακρίνονται από τους χώρους καταφυγής ως προς το γεγονός ότι καλούνται να καλύψουν μια σειρά από ανάγκες όπως παροχή βοήθειας, μακροχρόνια παραμονή, να μην παρεμποδίζονται άλλες λειτουργίες που είναι κρίσιμες για την περιοχή κυρίως λόγω της πολύμηνης παραμονής (σχολεία, δημαρχεία, κρίσιμες υπηρεσίες, προνοιακά ιδρύματα, αθλητικές εγκαταστάσεις, κλπ.), είναι κυρίως εκτεταμένες ελεύθερες περιοχές, κλπ.

Προδιαγραφές Ασφαλείας

- Μακριά από γεωλογικά επικίνδυνα εδάφη, επιρρεπή σε κατολισθητικά φαινόμενα και όχι πάνω από αναχώματα ή υπόγειες στοές.
- Να υπάρχει απόσταση από τις περιβάλλουσες οικοδομές τουλάχιστον το μισό του ύψους τους.
- Μακριά από περιοχές διακινδύνευσης από καταστροφή άλλων εγκαταστάσεων ή μεγάλα τεχνικά έργα
- Όχι κάτω από γραμμές ηλεκτρικής ενέργειας ή που να κινδυνεύει από πτώσεις στοιχείων (στύλοι, φωτεινοί σηματοδότες κλπ.)
- Στις παραθαλάσσιες περιοχές να βρίσκονται σε τέτοια θέση υψομετρικά ώστε να μην κινδυνεύουν από τα αναμενόμενα παλιρροϊκά κύματα (tsunamis)

Υποδομή και εξοπλισμός

- Σηματοδότηση των χώρων
- Πρόσθετους χώρους για στάθμευση σε περίπτωση περιαισθητικών χώρων
- Ηλεκτροφωτισμό από το δίκτυο της πόλης. Σε περίπτωση βλάβης πρόβλεψη για εξοπλισμό (γεννήτρια, φορητές λάμπες θυέλλης κλπ.)
- Υδροδότηση με προ – καταστροφική εγκατάσταση (1 κρουνό/ 50 άτομα) χώρους υγιεινής και σύνδεση με το αποχετευτικό δίκτυο της πόλης. (1 wc για 40 άτομα)
- Χώρος για αποθήκευση υλικών
- Κάδους αποκομιδής απορριμμάτων

Αναλυτικότερες πληροφορίες, προδιαγραφές, κριτήρια επιλογής κλπ. παρέχονται από το Εγχειρίδιο Νο 3 του ΟΑΣΠ «Εκκένωση κτηρίων και καταφυγή του πληθυσμού σε ασφαλείς χώρους μετά από σεισμό» (διαθέσιμο στο <http://www.oasp.gr/sites/default/files/ekkp.pdf>)

ΤΥΠΙΚΗ ΚΑΡΤΕΛΑ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΩΡΟΥ		ΣΗΜΕΡΙΝΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΧΩΡΟΥ	
1. Κωδικός		5. Ιδιοκτησιακό καθεστώς και φορέας διαχείρισης	
2. Όνομα		6. Συνολικό εμβαδόν και «ενεργή επιφάνεια»	
3. Θέση		7. Χρήση	
4. Αριθμός Τοπογ/κού Διαγρ/τος		8. Διαθέσιμα δίκτυα κοινής ωφέλειας	
		9. Άλλες υποδομές και εξυπηρετήσεις	
		(στάθμευση, χώροι υγιεινής κ.λπ.)	

ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΜΕΤΑΣΕΙΣΜΙΚΗΣ ΧΡΗΣΗΣ
Α. Ως χώρου καταφυγής
Α.1 Διαθέσιμη δυναμικότητα
Α.2 Αναγκαία έργα και παρεμβάσεις
Β. Ως χώρου προσωρινής στέγασης
Β.1 Διαθέσιμη δυναμικότητα
Β.2 Αναγκαία έργα και παρεμβάσεις